

Tekstivastine

Puhutun ja kirjoitetun kielen väliset yhteydet -kuva

Kuva on jaettu kahteen osaan vaakasuunnassa. Yläpuolella otsikkona on luku- ja kirjoitustaidot ja alapuolella kielelliset taidot. Välissä on vasemmalta oikealle nouseva portaikko.

Portaikon viidelle portaalle on kirjoitettu luku- ja kirjoitustaitojen etenemisen vaiheet porras kerrallaan, alhaalta ylöspäin: kirjan-äänen- ja äänen-kirjainvastaavuuksien hallinta, lukemisen tarkkuus ja oikeinkirjoitus, lukemisen ja kirjoittamisen sujuvuus, ymmärtävä lukeminen ja tuottava kirjoittaminen sekä kirjoitetun kielen tarkoituksenmukainen käyttö.

Kahden alimman portaan alapuolella on teksti: Kirjain-äänen- ja äänen-kirjainvastaavuuksien hallinta sekä lukemisen tarkkuus ja oikeinkirjoitustaito edellyttävät äännejärjestelmän hallintaa (fonologiset taidot) ja tietoisuutta sanojen äännerakenteista eli äännetietoisuutta.

Toisen ja kolmannen portaan alapuolella on teksti: Nimeämisen ja sananlöytämisen tarkkuus ja sujuvuus mahdollistavat lukemisen ja kirjoittamisen tarkkuuden ja sujuvuuden.

Kolmannen ja neljännen portaan alapuolella on teksti: Kielellistä muistia tarvitaan äänne-teelliseen kokoavaan lukemiseen ja laajempien asiakokonaisuuksien mielessä pitämiseen.

Neljännen ja viidennen portaan alapuolella on teksti: Luetun ymmärtäminen ja tuottava kirjoittaminen edellyttävät sanaston hallintaa (leksikaaliset taidot), sanojen ja ilmausten monien merkitysten ymmärtämistä (semanttiset taidot), sanojen taivutusmuotojen

hallintaa (morfologiset taidot) sekä lauserakenteiden ja kieliopillisten suhteiden hallintaa (syntaktiset taidot).

Viidennen portaan alapuolella on teksti: Kielen käyttötaidot (pragmaattiset taidot) ilmenevät kyvyssä tulkita ja käyttää kieltä tilanteeseen ja asiayhteyteen sopivalla tavalla.

Tekijät:

Heikkilä, R., Leiviskä, R., Puttonen, J., Ruotsalainen, J., & Siiskonen, T. (2019). *Puhutun ja kirjoitetun kielen väliset yhteydet*. LUKILOKI-hanke 2018–2022. Jyväskylän yliopisto.

Graafinen toteutus:

Terese Bast